

УДК. 65.016.7

Бєлова А.І., к.е.н.

м. Київ

МОДЕЛЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ ФУНКЦІОNUВАННЯ СИСТЕМИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЄЮ ПІДПРИЄМСТВ

Анотація. У статті побудовано, розкрито та обґрунтовано структурно-логічну схему потенційно-факторних об'єктів аналізу в межах сучасної системи моніторингу результативності стратегічного управління реструктуризацією, що базується на ідентифікації зовнішніх і внутрішніх резервів різної природи, визначених з урахуванням: етапів життевого циклу підприємства; стадій експлуатації технологічного обладнання; області існування зовнішніх і внутрішніх резервів в контексті провадження реконструкції та діагностики, модернізації та санації, оновлення, ремонту, інжинірингу, реінжинірингу і кросінжинірингу виробничо-господарських і техніко-технологічних процесів.

Ключові слова: система моніторингу результативності стратегічного управління реструктуризацією підприємств, структурні зрушения.

Аннотация. В статье построена, раскрыта и обоснована структурно-логическая схема потенциально-факторных объектов анализа в рамках современной системы мониторинга результативности стратегического управления реструктуризацией, которая базируется на идентификации внешних и внутренних резервов разной природы, определенных с учётом: этапов жизненного цикла предприятия; стадий эксплуатации технологического оборудования; области существования внешних и внутренних резервов в контексте осуществления реконструкции и диагностики, модернизации и санации, обновления, ремонта, инжиниринга, реинжиниринга и кросингиниринга производственно-хозяйственных и технико-технологических процессов.

Ключевые слова: система мониторинга результативности стратегического управления реструктуризацией предприятий, структурные сдвиги.

Abstract. In the article the flow diagram chart of potentially-factor objects of analysis within the limits of the modern system of monitoring of effectiveness of strategic management is exposed and reasonable restructuring, that is based on authentications of external and internal backlog of different nature, certain with taking into account: the stages of life cycle of enterprise; stages of exploitation of technological equipment; to the area of existence of external and internal backlog in the context of realization of reconstruction and diagnostics, modernization,

updating, repair, engineering, cross-country race engineering of industrial and economic and technological processes.

Keywords: system of monitoring of effectiveness of strategic management restructuring of enterprises, structural changes.

Постановка проблеми у загальному вигляді. Об'єктивно слід визнати, що цілеспрямовані процеси реструктуризації підприємств в Україні супроводжуються різномасштабними деструктивними соціально-економічними та суспільно-політичними трансформаціями, які зумовлюють кількісні та якісні зміни в економічній архітектоніці та інноваційно-інформаційній динаміці промислового виробництва, що функціонує в умовах ресурсних обмежень. Однак, структурні зрушения в економіці України не відбуваються у напрямі загальносвітових тенденцій інноваційного зростання, оскільки мають, здебільшого, розбалансований характер, що і призводить до диспропорційності розвитку національної економічної системи, у цілому, та виробничо-економічних систем, зокрема.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Грунтovний доробок щодо формування та використання нової системи стратегічного управління реструктуризацією промислових підприємств в умовах нестабільного середовища та економічного розвитку національної економіки здійснено вітчизняними науковцями: О. М. Алимовим, Б. М. Данилишиним, В. В. Микитенко, О. І. Тимченко, В. Ю. Худолей, А. І. Чухно, Л. Г. Чернюк, О. С. Шнипко, С. М. Шкарлетом та іншими. Проте, наразі, потребують подальшого вивчення й розв'язання питання щодо розробки базових і концептуальних положень використання моніторингового аналізу замкнених потоків інформації та керуючих впливів при запровадженні удосконаленої системи стратегічного управління реструктуризацією підприємств в регіонах (ССУРПР).

Мета статті. Метою статті – є формування й добір пріоритетних об'єктів задля запровадження удосконаленої системи моніторингу результативності стратегічного управління реструктуризацією підприємств в регіонах держави, а також визначення етапів ідентифікації наявних (внутрішніх і зовнішніх) резервів виробничо-економічної системи та їхнього застосування до цілеорієнтованого управління структурно-динамічними трансформаціями в умовах ресурсних обмежень.

Виклад основного матеріалу з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Підтверджуємо, що система моніторингу результативності стратегічного управління реструктуризацією підприємств в регіонах на сьогодні стала дієвим прикладним стратегічним інструментарієм за рахунок чіткої визначеності вимірюваних та розбудованої мережі точок спостереження.

жень, де здійснюються: а) обробка, аналіз і систематизація даних у центральному сервері, який одержує інформацію у певному порядку; б) науково-прикладні дослідження, пріоритетність яких буде встановлена на результатах виконаних спостережень. При цьому, головною практикою перевагою сформованої системи моніторингу – є можливість одержувати постійно поновлювальну інформацію щодо: 1) дієвості процесів формування, нарощення і використання стратегічного потенціалу підприємства в регіоні; 2) результативності використуваного стратегічного інструментарію та оригінальної системи стратегічного управління реструктуризацією, запровадження якої у практику дозволить не лише ухвалювати оперативні рішення, а й визначати напрями реалізації міжгалузевої і міжрегіональної взаємодії із суміжними підприємствами та галузями.

У остаточному підсумку, за результатами її впровадження, імовірним стає створення організаційно-економічних передумов для обґрунтованого формування регіональної політики реструктуризації, що носить упереджуючий характер в контексті застосування детермінант інтеграційної стратегії управління реструктуризацією підприємств в регіоні. Для пов’язування усіх спостережень у єдине поле ідентифікації вимірювань стратегічного управління підприємством, у першу чергу, автором виділено об’єкти моніторингу та сформовано інформаційно-аналітичну систему, одним із найбільш важливих елементів якої буде база даних, що працює у перманентному режимі за принципом «Real-Time». Сукупність об’єктів моніторингу – це керовані за єдиною програмою стратегічного управління реструктуризацією процеси щодо реформування, оновлення, модернізації, реконструкції, са-

нації тощо, цілеспрямовання яких здійснюється в режимі регулювання поділу/перерозподілу масштабів освоєння базових потенціалів підприємства та навантаження на виробничо-економічну систему керуючих впливів з метою формування оптимізованих графіків підвищення результативності функціонування системи стратегічного управління реструктуризацією підприємств. Однак, при системному підході можна виокремити перелік певних технологічних і експлуатаційних, організаційно-економічних і режимних обмежень раціоналізації освоєння промислового потенціалу підприємств, а також потенціалів енергоефективності та економічної безпеки (табл. 1).

Викладені вище обмеження щодо використання сформованої автором системи моніторингу результативності стратегічного управління враховують наступні нормативно-правові вимоги: підприємство сплачує за навантаження на НПС за урахуванням своєї найбільшої потужності – представлено у вигляді формули (1):

$$P_{\text{спл}} = \max \{\bar{P}_3, P_{\text{max}Y}, P_{\text{max}B}\} \quad (1)$$

де \bar{P}_3 – заявлена (або наявна) потужність у періоди максимуму навантаження виробничої програми на НПС; $P_{\text{max}Y}, P_{\text{max}B}$ – усереднені проміжки часу максимального значення активної потужності підприємства з урахуванням, наприклад, максимальних навантажень єдиної енергетичної системи регіону.

Причому, щодо ідентифікації вимірювань останніх показників, то передбачається, що повинна виконуватися наступна умова (2):

Таблиця 1.
Технологічні та експлуатаційні обмеження раціоналізації освоєння промислового потенціалу підприємств
і потенціалів енергоефективності та економічної безпеки *

Обмеження щодо раціоналізації використання	Шляхи і засоби елімінування перешкод на шляху раціоналізації освоєння трьох ключових потенціалів
Експлуатаційні обмеження регламентують межі змін поточних значень активної потужності окремих підприємств, що обумовлені вимогами, передбаченими у відповідних правилах економічної безпеки та експлуатації технологічних агрегатів.	Не усі підприємства, залежно від категорійності за параметрами надійності функціонування, можуть бути об’єктами моніторингу. Це стосується підприємств-споживачів, у більшій мірі, теплоенергії, що обумовлено специфічними режимами газо-, електро- і тепло- постачання (тобто, технологічним обмеженням режимів споживання). Тому, у разі їхньої афіліації з окремою компанією чи до певного типу об’єднання, вони, зазвичай, не можуть брати участь у регулюванні процесів із управління реструктуризацією / коригуванні цільових показників результативності стратегічного управління.
Технологічні обмеження регламентують тривалість діапазону зменшення (збільшення) навантаження підприємств на НПС у відповідності до вимог економічної безпеки та експлуатації конкретного виробництва із заданою ритмічністю функціонування підприємства в регіоні.	Перелік процесів реструктуризації та їхні відповідні характеристики (глибина регулювання, сприйнятливість до керуючих і тривалість регулюючих впливів) слід формувати на: а) діючих підприємствах – за результатами системного аналізу режимів активізації структурно-динамічних зрушень за окремими об’єктами дослідження; б) знову спроектованих чи реконструйованих підприємствах – з урахуванням планових (заданих) режимів і організаційно-економічних обмежень щодо раціоналізації освоєння стратегічного потенціалу та забезпечення структурної раціональності функціонування.

<p>Організаційно-економічні галузеві обмеження визначають можливість використовувати методи стратегічного планування та убезпечувати діяльність елементарних підприємств, ділянок та цехів в режимах, що убезпечують виконання виробничої програми з одночасним урахуванням соціальних, технологічних і зовнішньоекономічних вимог до результатів її реалізації. До цих обмежень можливо, наприклад, віднести і припустимі межі інтенсивності функціонування (продуктивності) окремих, зі складу об'єднання, підприємств, ділянок і цехів у денні/ нічні періоди, вихідні, святкові дні та різні сезони року.</p>	<p>Задля усунення організаційно-економічних обмежень слід передбачити вирішення наступних прикладних завдань щодо: а) припинення марнотратного використання будь-якого виду ресурсів, резервів і можливостей; б) зменшення залежності як підприємства, так і регіону від використання імпортованих паливно-енергетичних ресурсів; в) збереження власних ресурсів, зокрема, непоновлюваних джерел енергії; г) попередження та зниження технологічного навантаження НПС і усунення екологічного ризику; д) врахування соціальних наслідків еволюції/ реструктуризації як виробничо-економічної системи, у цілому, так і систем енергопостачання та впровадження енергоefективних технологій; ж) узбереження тих потреб, які при відмові від реструктуризації, призводили до надлишкового попиту на використання різних за природою ресурсів чи обумовили залучення до організаційно-економічних і техніко-технологічних процесів наявних резервів підприємства. Тому, слід передбачити, що система моніторингу повинна: а) полегшити загальний фінансовий стан енергетичної галузі та використати відповідні засоби протидії зростання витрат, що генерує в її межах визначальну ланку антикризової системи управління підприємством; б) узбережити цілеспрямований упорядкований поділ/перерозподіл зусиль різних підприємств у відповідності до прийнятих цілей і затверджених програм (це не включає їхньої діяльності на конкурентній основі та реалізації самостійних досліджень у своїх наукових або комерційних інтересах).</p>
<p>Режимні обмеження навантаження та значимість для забезпечення надійності функціонування (і підвищення конкурентоспроможності) виробничого плану певного підприємства для об'єднання чи асоціації – це також оперативні обмеження (див., табл. 2) режимів його функціонування. Зазвичай, їх вводять суб'єкти енерго- чи екологічного нагляду стосовно підтримання вимірюваних енергоefективності задля забезпечення працездатності електро- та енерго- систем в екстремальних ситуаціях чи усунення навантаження на НПС. Режимні обмеження наносять чималий збиток (жорсткі попередження у термінах і штрафні санкції), а при плануванні оптимізованого складу заходів не враховується регулювання навантаження при режимних обмеженнях.</p>	<p>Пріоритетність локалізації зусиль в межах окремих підприємств щодо регулювання навантаження режимних обмежень встановлюється у певні терміни реалізації стратегії управління реструктуризацією (за оцінками поточних і планових значень регулювальних характеристик, показниками режимів електропостачання, екологічного і технічного стану обладнання), хоча, за цільовими програмами можна поступово змінювати ці вимоги на контрольованих інтервалах часу. Тоді, затверджені програми і технічні засоби управління моніторингом результативності ССУ РПР повинні забезпечувати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – планування графіків навантаження/ освоєння стратегічного потенціалу у короткостроковому періоді (на добу, тиждень, місяць тощо) чи оперативне регулювання (на контролюваній проміжок часу) за: <ul style="list-style-type: none"> а) окремими підприємством із обліком експлуатаційних обмежень; б) групою однорідних, за технологічною ознакою, підприємств/ ділянок із урахуванням технологічних обмежень; в) асоціацією чи об'єднанням, у цілому, з обліком організаційно-економічних і режимних обмежень; – корекцію регулювальних характеристик чи сприйнятливості певного підприємства до регулюючих впливів у моменти ухвалення рішення щодо стратегічного управління реструктуризацією з урахуванням режимних обмежень і поточних значень фінансово-економічних оцінок ефективності функціонування/ навантаження на навколошнє природне середовище; – управління розвитком певного підприємства в системі регіональної економіки у діалоговому режимі – з урахуванням здатностей у корелянта/ суб'єкта управління, який опікується проблемами реструктуризації щодо ухвалення рішень чи визначення пріоритетного її напряму.

Джерело * Визначено та узагальнено у табличному вигляді автором, що представлено науковій спільноті у попередніх наукових працях дослідника [10-14; 18].

$$P_{спл} \leq \bar{P}_3 - \Delta \bar{P}_{об} \quad (2)$$

де $\Delta \bar{P}_{об}$ – обмеження щодо режимних навантажень, які вводяться енерго- та екологічним наглядом (для стягування збільшеної плати за кожен кВт перевищення регламентованого значення потужності). При цьому, штрафні санкції вводяться на весь період максимуму режимного навантаження $\Delta P_{об}$ та обчислюються за формулою вигляду (3):

$$\Delta T_{об} = \Delta T_{рм} - \Delta T_{вм} \quad (3)$$

де $\Delta T_{рм} - \Delta T_{вм}$ – відповідні періоди максимального використання виробничих потужностей певного підприємства. У той же час, слід вказати, що контролювані усереднені виробничої програми значення активної потужності можна знизити за рахунок реалізації в межах стратегії управління реструктуризацією заходів щодо зменшення кількості скидання навантаження.

Однак, у цей час, суб'єкти управління підприємством не здатні обмежувати короткочасне скидання виробничої потужності, оскільки існує надзвичайно

низька імовірність сприйнятливості виробничо-економічної системи до регулювання навантаження при підтриманні усталених темпів функціонування. Тому, у відповідності до вимог енерго- і екологічного нагляду за оперативними обмеженнями режимів функціонування слід все ж таки уникати відключення електро- і водопостачання виробничої програми (на період тривалістю $\Delta T_{\text{ум}}$), що можна передбачити за урахування черговості поділу/перерозподілу ресурсів між ділянками, цехами або ж підприємствами (які входять, наприклад, до складу певної асоціації чи об'єднання) у разі прийняття спеціальних наказів чи затвердження організаційно-економічних умов забезпечення надійності функціонування.

Ситуація суттєво може змінитися у разі запровадження у практику оригінальної системи моніторингу результативності стратегічного управління реструктуризацією підприємств. При цьому, з'являється можливість отримати об'єктивні: а) прогнози щодо визначення у кількісному вигляді періодів формуван-

ня $P_{\max Y(B)}$ і, оперативно, у темпі усталеного процесу реалізації виробничої програми для певного підприємства; б) оцінки за системою моніторингу поточні значення регуляторних характеристик підприємства, ділянок чи виробництв задля визначення імовірних піків нарощення потужності певного підприємства / об'єднання в регіоні.

Однак, слід вказати і на наступний факт: як відомо з обґрунтувань, приведених у джерелі [19], число діючих регульованих за потужністю підприємств, визначається з урахуванням їхніх виробничо-господарських і технологічних характеристик і залежить, насамперед, від технічних можливостей формування, нарощення і раціоналізації використання стратегічного потенціалу. Тоді, при використанні у стратегічному управлінні реструктуризацією автоматизованих систем і сучасних технічних засобів контролю можна з високою ефективністю реалізувати усі перераховані раніше пріоритетні напрямі модернізації, реформування, оновлення тощо, що, відповідно, повинно відображатися за результатами моніторингу.

Варто відмітити, що технічні засоби рекомендується вибирати, виходячи з переліку й змісту пріоритетних для певного підприємства виробничо-господарських завдань, у відповідності до алгоритму використання системи моніторингу та реальних можливостей у площині матеріального забезпечення проектних і конструкторських робіт з його впровадження.

У системі стратегічного управління реструктуризацією підприємств в регіонах (ССУ_{рпР}) аналіз визначеного переліку цільових показників є найважливішим елементом, на якому замикається внутрішній цикл системи моніторингу. Дієвість цього елемента забезпечується його орієнтацією на пошук, оцінку й облік резервів і можливостей виробничо-

економічної системи. Реалізація цих функцій системи моніторингу може бути забезпечена лише у тому випадку, коли трактувати функції з аналізу не як одноразовий періодичний процес, а як постійно виконувану систему процедур у динамічній взаємодії з усіма елементами оригінальної ССУ_{рпР}. При цьому, як відомо, не можливо відмежуватися і від того, що ССУ_{рпР} повинна перебувати у складі більш загальної схеми управління – управління розвитком підприємства, що поєднуватиме усі стадії життєвого циклу останнього. Поряд із вищенаведеним, підтверджено, що деталізація параметрів структурно-динамічних зрушень в межах певного підприємства, дозволить уможливити нарощення резервів за рахунок ініціювання когнітивно-інформаційного процесу руху знань. Відсутність резервів означає вичерпання джерел прогресивної трансформації, тому, ми їх визначили в якості потенційних можливостей підвищення результативності стратегічного управління реструктуризацією підприємства. Звідси, можна виділити п'ять етапів їхнього створення, трансформації та трансляції за наслідками запровадження моніторингу. А, саме:

1. Одержаняти загальний, інтегрований вимірник результативності стратегічного управління реструктуризацією підприємства за одним критерієм його оцінювання;
2. Забезпечити аналіз динаміки показників результативності;
3. Встановити зв'язок між результативністю стратегічного управління реструктуризацією підприємства та його фінансовим станом;
4. Визначити найбільш важливі області діючих резервів;
5. Інкорпорувати важелі впровадження результатів аналізу до організаційно-економічного механізму стратегічного управління реструктуризацією підприємства.

Особливо важливим є момент, який стосується процедур із ідентифікації резервів різної природи щодо підвищення рівня результативності стратегічного управління: безсумнівно, в межах будь-якого підприємства є достатній масштаб резервів і можливостей. При цьому, серйозним доводом щодо імовірності забезпечення результативності стратегічного управління є те, що усі види резервів, реалізуються лише в межах підприємства. Звідси, оригінальна ССУ_{рпР} має бути побудована таким чином, щоб, по-перше, стимулювати процеси формування, нарощення і використання резервів, що перебувають у компетенції підприємств; по-друге, зацікавлювати зовнішні структури управління щодо залучення резервів суміжних підприємств і виробництв.

Тому, визнаємо, що аналіз масштабів розвиненості резервів різної природи, що характеризує ССУ_{рпР}, повинен бути орієнтованим як на виявлення резервів, так і на визначення тих областей існування резервів, у реалізації яких, імовірно, будуть зацікав-

лені зовнішні до підприємства структури управління (засвідчено й доведено у [17]). Задля виділення в межах системи моніторингу об'єкту щодо локалізації зусиль в контексті об'єктивізації аналізу резервів, по-передньо слід звернутися до сутності та змісту стратегічного управління реструктуризацією підприємства як цілеорієнтованого процесу, що відповідає, його життєвому циклу. При цьому, визнаємо, що основний висновок, отриманий у результаті аналізу резервів, полягає у тому, що реструктуризація на стадії експлуатації підприємства визначається більшою мірою якістю, ніж етапи зародження і стабілізації. Цей висновок зроблений, виходячи з того, що базовий рівень результативності стратегічного управління за наслідками запровадження ССУ_{ПР} завжди буде більшим, ніж усередине його значення на попередньому етапі функціонування підприємства.

Звідси, у прогнозному етапі останнього, по-перше, вже закладено проектні рішення із стратегування; по-друге, якість реконструйованого устаткуван-

ня суттєво впливає на терміни виходу виробничо-економічної системи на цільові показники результативності та надійність функціонування підприємства; по-третє, якість процесів реструктуризації, оновлення чи реконструкції коригується на вже досягнуті показники.

Слід вказати і на те, що технологічні, режимні, організаційно-економічні та експлуатаційні фактори формування і нарощення рівня результативності стратегічного управління на діючому підприємстві будемо розглядати як зовнішні, у вигляді визначених обмежень (див., табл. 1). Пріоритетність цього питання полягає у тому, наскільки повно реалізуються можливості суб'єктів управління, які опікуються реструктуризацією у процесі освоєння і залучення резервів до стратегічного управління. У цьому випадку, можливим є період в межах якого обов'язково слід враховувати приведені у табл. 1 обмеження, усунення яких і обумовлюють/уможливлюють суттєве зростання рівня результативності стратегічного управління і, відтак, і функціонування ССУ_{ПР}.

Рис. 1. Структурно-логічна схема формування і залучення резервів (для виділення об'єкту аналізу в системі моніторингу) за етапами життєвого циклу певного підприємства в контексті підвищення результативності стратегічного управління реструктуризацією

Очевидно, необхідним є визначення порогових значень показника результативності за чотирима кількисно-якісними рівнями: високої результативності стратегічного управління реструктуризацією в межах [3,9 і вище]; середнього рівня результативності [2,9 ч 3,8]; переходного рівня результативності [1,9 ч 2,8]; низького рівня результативності стратегічного управління реструктуризацією підприємств в регіонах [0,5 ч 1,8]. Звідси, підтверджимо приведені вище кваліметричні викладки і обґрунтування:

— ступінь наближення до верхньої границі інтервалу результативності стратегічного управління у повній мірі залежить від ступеня освоєння внутрішніх резервів підприємства. Однак, показник-індикатор результативності за даних умов функціонування виробничо-економічних систем – це залежна змінна конститутивно-ключового регресору від широкого кола системно-універсальних факторів і від якості та результативності оригінальної ССУ_{ПРР}. Тому, репрезентуємо структурно-логічну схему ідентифікації об'єкта аналізу, що відповідає за своїми детермінантами інтеграційно-алармовому підходу до процесів формування/підвищення результативності стратегічного управління реструктуризацією підприємств в регіонах (рис. 1). Поряд із цим, підтверджимо, що існування внутрішніх і зовнішніх резервів на етапах життєвого циклу підприємства, зокрема, «прискорення росту» та «стабілізація» можуть бути представлені і будь-яким іншим виглядом.

У пропонованій до використання структурно-логічній схемі визначено ієархію елементів, що представляють процеси як нормальні, так і пост-нормальні експлуатації технологічного обладнання, устаткування і оснащення (зокрема, для теплоенергетичних підприємств і підприємств енергетичного машинобудування). При цьому, залучення внутрішніх і зовнішніх резервів на цих двох етапах, дозволить убезпечити певний рівень результативності стратегічного управління. Оскільки, доцільність провадження будь-якого напряму реструктуризації підприємства на етапах життєвого циклу (ЖЦ) «зародження» і «занепад» – не має сенсу. Однак, у приведеній структурно-логічній схемі (рис. 1) розмежовано лише прямі функціональні залежності, проте, надалі, її подальша розбудова передбачатиме можливість поглиблення та деталізації за умови нарощення можливостей суб'єкта господарювання і бажання досягти цільових показників результативності стратегічного управління реструктуризацією певного підприємства в регіоні.

Слід зазначити, що визначені об'єкти моніторингу резервів за результатами аналізу розглядалися в контексті вирішення загального завдання – створення інформаційної бази для визначення пріоритетних напрямів реструктуризації. Тому, технічне виконання ілюстративних прикладів і розрахунків дозволить вра-

хувати і інші можливості у сфері забезпечення результативності стратегічного управління в межах оригінальної ССУ_{ПРР}. У результаті більш докладного, надалі, аналізу різних за природою резервів може виявиться доцільним внесення коректив до організаційної структури управління задля формування оптимізаційного комплексу організаційно-технічних заходів, призначених для впровадження, з врахуванням пріоритетів щодо зростання сукупної результативності стратегічного управління реструктуризацією виробництва і підвищення загального рівня надійності функціонування підприємств в регіоні.

Висновок і перспективи подальших розробок у даному напрямі. Таким чином, задля ефективного функціонування та розвитку підприємств удосконалено структурно-логічну схему потенційно-факторних об'єктів для аналізу в межах системи моніторингу результативності стратегічного управління реструктуризацією, що базується на ідентифікації зовнішніх і внутрішніх резервів різної природи, визначених з урахуванням: а) етапів життєвого циклу підприємства; б) стадій експлуатації технологічного обладнання; в) області існування зовнішніх і внутрішніх резервів в контексті провадження реконструкції та діагностики, модернізації та санації, оновлення, ремонту, інжинірингу, реінжинірингу і кросінжинірингу виробничо-господарських і техніко-технологічних процесів.

Приведені обґрунтування та науково-прикладні розробки передбачають застосування в межах сформованої системи моніторингу удосконаленого методичного підходу до визначення структурно-динамічної раціональності функціонування виробничо-економічної системи регіону. Розрахунок цих показників спирається на обчислення за вагомістю впливу п'яти паритетних для неї потенційно-факторних детермінант (екологічної, економічної, організаційної, соціальної, ринкової) забезпечення результативності функціонування при інтерпретації вимірювань структурної якості за десятьма складовими економічної безпеки регіональної соціально-економічної системи, які вона набуває за наслідками реалізації Стратегії реструктуризації підприємств базових видів економічної діяльності, що функціонують в межах регіону, убезпечує, у повній мірі, виникнення такої ознаки як «системність реструктуризації» підприємств. Останнє трактування дозволяє розвинуті вихідні положення теорії економіки та управління підприємствами за рахунок залучення до процесів стратегічного управління цільової детермінанти – системності реструктуризації, яке трактується автором як загальна властивість цілеспрямованої реалізації структурно-динамічних зрушень в межах певного підприємства, що спирається на домінанти інтеграційно-алармової концепції відповідного типу, викорис-

тання яких дозволяє забезпечити щільність взаємозалежності між елементами системи стратегічного управління їхньою реструктуризацією, що формують та розвивають пріоритетні для певного підприємства виробничо- організаційно- економічні, техніко-технологічні, екологічні, енергетичні, соціально- економічні відносини і взаємозалежності. Зазначене утворює певну цілісність, чітку взаємозалежність між системоутворюючим регулятором та засобами досягнення цілей реструктуризації і процесами освоєння наявного стратегічного потенціалу в умовах ресурсних обмежень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Розпорядження Кабінету Міністрів України за № 603-р від 17.07.2013 року «Концепція Загальнодержавної цільової економічної програми розвитку промисловості на період до 2020 року. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/603-2013-%D1%80#n10>.
2. Постанова Кабінету Міністрів України за № 921 від 12.09.2012 року «Про внесення змін до Державної цільової економічної програми енергоефективності і розвитку сфери виробництва енергоносіїв з відновлюваних джерел енергії та альтернативних видів палива на 2010-2015 роки». [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/921-2012-%D0%BF>.
3. Геєць В. М. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку: Монографія [Текст]: / Під ред. В. М. Геєця. – К.: Ін-т економічного прогнозування НАН України; Фенікс, 2003. – 325 с.
4. Коробко Б. П. Енергетика та сталій розвиток [Текст] / Б. П. Коробко // Інформаційний метод. посібник для українських ЗМІ. – Київ. – 2007. – 44 с.
5. Кузьменко Г. Г. Розроблення комплексу реструктуризаційних заходів по реалізації політики сталого розвитку України та високої енергоефективності промислового виробництва [Текст] / Г. Г. Кузьменко, Л. В. Сахневич // Збірник матеріалів міжнар. наук.-практ. конфер.: «Україна – Польща – ЄС: сучасний стан та перспективи»: [зб. матер. міжнар. наук.-практ. конфер. / за заг. ред. д.е.н. Г. Г. Савіної] (м. Ополе.). – Ополе, ХНТУ МОН України та Опольський університет, Вид-во ПП Вишемирський В. С., 2010. – 288 с. – С. 97 – 104.
6. Микитенко В. В. Технології управління реструктуризацією промисловості та стратегічним потенціалом України [Текст] / Микитенко В. В., Алимов О. М. // Електронний фаховий журнал ДУ ІЕП НАНУ, Національне господарство України: теорія та практика управління, Електронне наукове фахове видання 2011. – № 1 (1). [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.nbuvgov.ua/e-journals/NacGosp/2011/Alimov_Mikitenko.pdf.
7. Чупріна М. О. Використання іманентної особливості потенціалу соціально – економічних та організаційних змін в контексті реструктуризації підприємств / М. О. Чупріна / Формування потенціалу соціально – економічних та організаційних змін: Монографія / За заг. ред. І. А. Ігнатієвої, В. В. Микитенко. – К.: РВПС України НАН України і КНУТД МОН Молодьспорту України, Вид-во ПП Вишемирський В. С., 2010. – 694 с. [С. 61 – 76].
8. Ладонько Л. С. Економічне прогнозування та розробка політики макроекономічного регулювання загальноекономічного прискорення у промисловості України [Текст] / Л. С. Ладонько, О. О. Прохода /Зб. мат. міжн. наук.-практ. конф. «Україна – Польща – ЄС: сучасний стан та перспективи»,
9. Стефаненко-Шупик А. П. Моделювання розвитку інтелектуального потенціалу виробничо-економічних систем: критерії, оцінка та прогноз [Текст] / А. П. Стефаненко-Шупик, Л. В. Сахневич // Проблеми підвищення ефективності інфраструктури: Збірник фахових наукових праць: Випуск 31. – Київ: НАУ МОНмолодьспорту України, 2011. – 222 с. – [С. 183 – 191].
10. Белова А. І. Інкорпорація загальноекономічної динаміки розвитку промисловості в регіонах до концептуально-аналітичної моделі механізму управління реструктуризацією / А. І. Белова // Соціально-економічний розвиток регіонів в контексті міжнародної інтеграції: науковий журнал. – Херсон, Вид-во Херсонського національного технічного університету МОН України, 2014. – № 13 (01). – С. 41 – 49.
11. Белова А. І. Чинники генерування ознак конкурентоспроможності промисловості в регіонах та забезпечення результативності функціонування / А. І. Белова, С. О. Алимов // Економіка. Управління. Інновації: Електронне наукове фахове видання [Електронний ресурс], / Житомирський державний ун-т ім. І. Франка МОН України. – Житомир. 2014. – № 1 (13). – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/eui_2014_1_23.pdf.
12. Белова А. І. Структурно-динамічні трансформації в операційній системі підприємств за результатами впровадження технології управління реструктуризацією [Текст] / А. І. Белова // АГРОСВІТ: науковий журнал – наукове фахове видання. – Київ: Вид-во Дніпропетровського державного аграрного університету, ТОВ «ДСК Центр», 2014. – № 17. – С. 54 – 63.
13. Белова А. І. Formування технологічних переваг реального сектору регіональної економіки в контексті його цільової реструктуризації / А. І. Белова // Вісник Житомирського державного технологічного університету: щоквартальний науковий журнал. Серія «Економічні науки». Journal Zhytomyr State Technological University: наук. журн. / Житомирський державний технологічний університет. – Житомир, Вид-во Житомирського державного технологічного університету МОН України, 2014. – № 3 (69). – С. 67 – 75.
14. Белова А. І. Розроблення та добір прикладного інструментарію стратегічного управління реструктуризацією підприємств / А. І. Белова // АГРОСВІТ: науковий журнал – наукове фахове видання. – Київ: Вид-во Дніпропетровського державного аграрного університету, ТОВ «ДСК Центр», 2014. – № 18. – С. 39 – 47.
15. Худолей В. Ю. Енергоефективність національного промислового виробництва: технології регіонального управління: Монографія [Текст] / В. Ю. Худолей. – К.: МНТУ ім. академіка Ю. Бугая, Вид-во ПП Вишемирський В., 2013 – 436 с.
16. Белова А. І. Контролінг [Текст] // А. І. Белова, Т. І. Лозова, Г. Ю Олійник та ін. – Бориспіль, Інститут муніципального менеджменту при Міжрегіональній Академії управління персоналом. – Бориспіль, 2011. – С. 514.
17. Белова А. І. Управління забезпеченням ефективності функціонування регіонального промислового виробництва [Текст] / А. І. Белова // Український соціум: наука – освіта – виробництво: [Зб. наук. пр.] / [А. І. Белова, О. В. Гребенюк, А. О. Пінчук та ін.]; за наук. ред. В. В. Микитенко. – Вип. 6. – Київ, Вид-во МНТУ ім. Академіка Ю. Бугая, Асоціація ТЕКУ, Центр перспективних соц. Досліджень Міністерства соціальної політики України і НАН України, Вид-во ПП Вишемирський В. С., 2013. – С. 58 – 63.
18. Белова А. І. Підвищення ефективності підприємств транспортної галузі у контексті регіонального розвитку / А. І. Белова, А. Є. Ліщук // Матеріали Міжнародної науково-

практичної конференції (20.05. – 21.05.2013 р.) Державного економіко-технологічного університету транспорту. – К.: Міністерство транспорту та зв’язку України, ДЕТУТ, 2013. – С. 54 – 63.

19. Мельник В. П. Інноваційний ресурс господарського розвитку промисловості: Монографія [Текст] / [Бондар К. Л., Дерев’янкін Т. І., Мельник В. П., Микитенко В. В. та ін.] / За ред. В. П. Мельника – К.: Об’єднаний ін-т економіки НАН України, 2005. – 363 с.